

Cynulliad National
Cenedlaethol Assembly for
Cymru Wales

Y PWYLLGOR AR SEILWAITH Y RHEILFFYRDD A GWELLA GWASANAETHAU I DEITHWYR

ADRODDIAD TERFYNOL

Mehffin 2006

**Y PWYLLGOR AR SEILWAITH Y RHEILFFYRDD A
GWELLA GWASANAETHAU I DEITHWYR**

ADRODDIAD TERFYNOL

Mehfin 2006

Pe byddech yn hoffi rhagor o gopiau o'r adroddiad hwn neu fersiwn yn y fformatau canlynol (print mawr, Braille, caset clywedol neu gryno ddisg) cysylltwch os gwelwch yn dda â:

**Abigail Phillips
Y Pwyllgor ar Seilwaith y Rheilffyrdd a Gwella Gwasanaethau i Deithwyr
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA**

Ffôn: 029 2089 8429

E-bost: Abigail.phillips@wales.gsi.gov.uk

ISBN: 0 7504 4082 1

Aelodau'r Pwyllgor

John Marek AC (Cadeirydd)	Wreccsam
Leighton Andrews AC	Rhondda
Eleanor Burnham AC	Gogledd Cymru
Rosemary Butler AC	Gorllewin Casnewydd
Janet Davies AC	Gorllewin De Cymru
Lisa Francis AC	Canolbarth a Gorllewin Cymru
Carl Sargeant AC	Alun a Glannau Dyfrdwy

Ysgrifenyddiaeth

Chris Reading	Clerc Pwyllgor
Leanne Hatcher	Dirprwy Glerc
Abigail Phillips	Cefnogi Tîm

Cynnwys	Tudalen
Rhagair y Cadeirydd	
Cyflwyniad/ Y Cynlluniau sy'n Flaenoriaeth	1
Rhaglen o Welliannau	3
Atodiadau	
1. Rhestr o Bapurau Pwyllgor	
2. Rhestr o Sefydliadau yr ymgynghorwyd â hwy	
3. Map o'r Rhwydwaith Rheilffyrdd	

Rhagair y Cadeirydd

Cynhaliwyd ein cyfarfod cyntaf ddechrau mis Chwefror a daeth ein trafodaethau i ben ym mis Mehefin. Oherwydd nad oedd llawer o amser ar gael i ni gwblhau ein hymchwiliad, penderfynwyd cael trosolwg strategol ar system y rheilffyrdd yng Nghymru. Yn ein hadroddiad interim a gyhoeddwyd ym mis Mawrth, amlinellir y gwahanol swyddogaethau a chyfrifoldebau, y fframwaith cyfreithiol a'r materion allweddol sy'n codi o'r dystiolaeth. Dylai'r adroddiad interim fod yn ffynhonnell ddefnyddiol sy'n nodi'r holl gamau y byddai modd eu cymryd i wella rheilffyrdd Cymru.

Ers hynny, rydym wedi llunio rhaglen o welliannau i seilwaith y rheilffyrdd a gwasanaethau i deithwyr yng Nghymru. Maent yn gyraeddadwy ac wedi'u costio. Mae'r adroddiad terfynol yn cynnwys y rhaglen hon. Dylid darllen yr adroddiad ochr yn ochr â'n hadroddiad interim. Rydym wedi dewis wyth cynllun o'r rhaglen honno ac rydym yn credu y dylid rhoi sylw iddynt ar unwaith. Fe'u rhestrir yn ein hadroddiad.

Carwn ddiolch i bawb sydd wedi cyfrannu at ein hymchwiliad drwy gyflwyno'u safbwyntiau i ni. Rwy'n arbennig o ddiolchgar i'r rheini a wnaeth roi o'u hamser i gyflwyno tystiolaeth lafar i ni, a hynny yn aml ar fyr rybudd. Carwn ddiolch hefyd i aelodau'r Pwyllgor am eu gwaith caled ac i'r ysgrifenyddiaeth am ein cynorthwyo â'r ymchwiliad hwn.

Rwy'n cymeradwyo'r adroddiad hwn i Lywodraeth Cynulliad Cymru ac rwy'n edrych ymlaen iddi gyflwyno'i hymateb i'r Cynulliad Cenedlaethol maes o law.

Dr John Marek

Cadeirydd y Pwyllgor

Mehefin 2006

Cyflwyniad

Yn unol â'r cynnig i sefydlu'r Pwyllgor, rydym wedi llunio'r rhaglen atodedig o welliannau cyraeddadwy i seilwaith y rheilffyrdd a gwella gwasanaethau i deithwyr. Yn ein hadroddiad interim a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2006 amlinellir y dystiolaeth a gasglwyd a cheir trafodaeth amdani.

Nod y gwelliannau a awgrymwyd gennym yw ategu'r gwelliannau a gymeradwywyd eisoes gan Lywodraeth y Cynulliad a Network Rail.

Y Cynlluniau y rhoddir blaenoriaeth iddynt

Ers hynny, rydym wedi adolygu'r rhaglen i ddewis y cynlluniau y dylid rhoi sylw iddynt yn ein barn ni, a hynny i wella'r gwasanaeth a ddarperir. Rydym wedi dewis yr wyth eitem ganlynol. Nid ydym wedi'u rhestru mewn trefn arbennig:

- Darparu trê'n cyflym o'r gogledd i'r de yn y bore sy'n dychwelyd o Gaerdydd yn hwyr y prynhawn;
- Gwneud gwaith seilwaith ger Abertawe i oresgyn yr anawsterau o ran capasiti yn Nhre-gwyr;
- Darparu gwasanaethau gwell ar y brif reilffordd drwy'r Gorllewin, yn arbennig i'r gorllewin o Gaerfyrddin;
- Darparu gwasanaethau mwy rheolaidd ar rwydwaith Gledrau'r Cymoedd yn Rhymni (Cam 2 – gan gynnwys gorsaf newydd yn Energlyn), rhwng Pontypridd a Merthyr Tudful, yng Nglynebwy (Cam 2) a rhwng Caerdydd a Threherbert;
- Gwella'r capasiti rhwng Wrecsam a Saltney drwy ddeuoli'r rhan fwyaf o'r rheilffordd sengl bresennol;
- Trydanu Rheilffordd y Gororau rhwng Wrecsam Canolog a Bidston;
- Gwella capasiti Prif Reilffordd y Cambrian er mwyn darparu gwasanaethau bob awr rhwng yr Amwythig ac Aberystwyth;
- Darparu mwy o gerbydau a cherbydau o ansawdd gwell ar Reilffordd Calon Cymru a gwella'r amserlen ar gyfer y Rheilffordd honno.

Rhaglen o welliannau cyraeddadwy wedi'u costio o ran seilwaith y rheilffyrdd a gwella gwasanaethau i deithwyr, sy'n effeithio Cymru – i'w cynnwys yn yr Adroddiad Terfynol

A. Gwelliannau i seilwaith y rheilffyrdd

	Ffynhonnell	Statws	Cost (cyfalaf)	Amserlen
<i>Cynghrair Trafnidiaeth De-ddwyrain Cymru (SEWTA) – rhanbarth</i>				
Ailagor Rheilffordd Glynebwy (Cam I)	Symud Pobl – Gwella'r Rheilffyrdd, SEWTA	Wedi ymrwymo ac arian wedi'i neilltuo	£27.6m	2007
Ymestyn platfformau Rheilffordd Maesteg	Symud Pobl – Gwella'r Rheilffyrdd, SEWTA	Wedi ymrwymo ac arian wedi'i neilltuo	£1m	2007
Gorsaf Llanharan	Symud Pobl – Gwella'r Rheilffyrdd, SEWTA	Wedi ymrwymo ac arian wedi'i neilltuo	£2.9m	2007
Gwella amllder y gwasanaeth o Bontypridd i Ferthyr	Symud Pobl – Gwella'r Rheilffyrdd, SEWTA	Wedi ymrwymo ac arian wedi'i neilltuo	£20.7m	2008
Ymestyn platfformau Rheilffordd Treherbert i Gaerdydd	Symud Pobl – Gwella'r Rheilffyrdd, SEWTA	Wedi ymrwymo ac arian wedi'i neilltuo	£3.3m	2008
Gwella amllder y gwasanaeth ar Reilffordd Rhymni (Cam 2 – yn cynnwys gorsaf newydd yn Energlyn	Symud Pobl – Gwella'r Rheilffyrdd, SEWTA	Wedi ymrwymo ond arian heb ei neilltuo	£25.4m	2009
Ailagor Rheilffordd Glynebwy (Cam II) – estyniad i Gasnewydd	Astudiaeth Strategaeth Rheilffyrdd SEWTA 2009-2018	Dyhead	£20m	2009
Gwelliannau i orsaf Casnewydd	Tystiolaeth Network Rail i'r Pwyllgor, Symud Pobl – Gwella'r Rheilffyrdd, SEWTA	Dyhead	Ddim yn wybyddus	2009 Cynllun yn cael ei ddatblygu
Gwella amllder y gwasanaeth ar Reilffordd Maesteg (yn cynnwys gorsaf newydd ym Mracla)	Symud Pobl – Gwella'r Rheilffyrdd, SEWTA	Wedi ymrwymo ond arian heb ei neilltuo	£20.1m	2010

Gwella cynhwysedd Heol-y-Frenhines – Caerdydd Canolog	Tystiolaeth Network Rail i'r Pwyllgor, astudiaeth Strategaeth Rheilffyrdd SEWTA 2009-2018	Dyhead	£10m-£20m	2010-2012
Consortiwm Cludiant Integredig De-orllewin Cymru (SWWITCH) - rhanbarth				
Gwella cynhwysedd Tre-gŵyr – Abertawe	Tystiolaeth Network Rail i'r Pwyllgor, tystiolaeth SWWITCH i'r pwyllgor	Dyhead	Yn aros am astudiaeth ymgynghori	2012
Trafnidiaeth Canolbarth Cymru (TRACC) - rhanbarth				
Gwella gwasanaethau bob awr ar y Brif Lein y Cambrian (dolenni pasio strategol)	Tystiolaeth Network Rail i'r Pwyllgor, tystiolaeth TRACC i'r pwyllgor	Dyhead	£5m-£10m	2008
TAITH – rhanbarth				
Wrecsam – Bidston (Rheilffordd y Gororau): trydanu a gorsaf newydd ym Mharc Diwydiannol Glannau Dyfrdwy	Strategaeth Rheilffyrdd Rhanbarthol Ddrafft TAITH	Dyhead	£60m (i'w rannu gydag awdurdodau Lleogr)	2008-2010
Gwella cynhwysedd Wrecsam – Saltney	Tystiolaeth Network Rail i'r pwyllgor Strategaeth Rheilffyrdd Rhanbarthol Ddrafft TAITH	Dyhead	Astudiaeth ymgynghori ar waith	2009-2010
Gwella gorsaf Shotton	Tystiolaeth Rhwydwaith y Rheilffyrdd i'r Pwyllgor	Dyhead	Ddim yn wybyddus	Cynllun yn cael ei ddatlbygu
Lein gyswllt newydd i gysylltu Rheilffordd y Gororau â Rheilffordd Arfordir y Gogledd yng Nglannau Dyfrdwy		Dyhead	Ddim yn wybyddus	Ddim yn wybyddus
Cei Connah – gorsaf newydd		Dyhead	Ddim yn wybyddus	Ddim yn wybyddus
Brychdyn – gorsaf newydd		Dyhead	Ddim yn wybyddus	Ddim yn wybyddus

B. Gwella Gwasanaethau i Deithwyr

	Ffynhonnell	Statws	Cost	Amserlen
SEWTA – rhanbarth				
Llinellau'r Cymoedd: gwella amlder y gwasanaeth (gweler A. uchod)	Symud Pobl – Gwella'r Rheilffyrdd, SEWTA			
SWWITCH - rhanbarth				
Rheilffordd Calon Cymru: cynyddu amlder y gwasanaeth	Tystiolaeth SWWITCH i'r pwyllgor	Ymrwymiad Llywodraeth Cynulliad Cymru (pumed trê)	£0.5m bob blwyddyn	2006
Abertawe – Hwlfordd: gwell gwasanaeth ar y brif lein yn arbennig i'r gorllewin o Gaerfyrddin	Tystiolaeth SWWITCH i'r pwyllgor			
TRACC – rhanbarth				
Prif Lein y Cambrian: gwasanaeth bob awr (gweler A. uchod)	Tystiolaeth TRACC i'r pwyllgor			
TAITH - rhanbarth				
Un trê cyflym o'r Gogledd i'r De yn y bore ac yn dychwelyd yn y prynhawn	Strategaeth Rheilffyrdd Rhanbarthol Ddrafft TAITH	Ymrwymiad Llywodraeth Cynulliad Cymru? (achos busnes wedi'i baratoi)	£1m bob blwyddyn	Ddim yn wybyddus
Gwasanaeth Gogledd Cymru i Lerpwl	Strategaeth Rheilffyrdd Rhanbarthol Ddrafft TAITH	Dyhead (yn dibynnu ar y defnydd o dro Halton)	Ddim yn wybyddus (i'w rannu gyda phartneriaid yn Lloegr)	2012
Wrecsam i Marylebone (drwy Amwythig): gwasanaeth newydd	Cwmni Rheilffyrdd Wrecsam, Swydd Amwythig a Marylebone	Yn aros am benderfyniad gan Swyddfa Rheoleiddio'r Rheilffyrdd	Ddim yn wybyddus	Ddim yn wybyddus

ERAILL
◆ Mwy o gerbydau yn ystod cyfnodau brig ar linellau cymudwyr prysur
◆ Cerbydau o ansawdd gwell (newydd neu wedi'u hadnewyddu)
◆ Gwasanaethau amlach/hwyrach (e.e. ar Linell Treherbert)
◆ Mwy o wasanaethau penwythnos (ee: ar Linell Treherbert)
◆ Integreiddio amserlenni bysiau a'r rheilffyrdd, gyda gwell cysylltiadau, tocynnau integredig
◆ Cyfleusterau gwell ar gyfer beiciau ar drenau
◆ Amseroedd siwrneiau cyflymach ar deithiau pellach, naill ai trwy wella signalau/cledrau neu drwy ddileu rhai manau aros
◆ Gwella cywirdeb a chyflwyniad gwybodaeth i deithwyr mewn gorsafoedd (drwy sgriniau arddangos electroneg a staff)
◆ Gwell hyfforddiant i staff ar gyfer ymdrin â'r cyhoedd
◆ Gwell cydlynu o wasanaethau cyswllt, yn cynnwys gwell cyfathrebu rhwng y gwahanol gwmnïau trenau
◆ Gwella ansawdd glanhau a chynnal a chadw cerbydau, er mwyn eu gwneud yn fwy dibynadwy ac i wneud siwrneiau yn fwy plaserus
◆ Gwella ansawdd glanhau a chynnal a chadw toiledau ar drenau ac mewn gorsafoedd
◆ Ymestyn teithiau am ddim ar gyfer myfyrwyr a'r henoed ar y gwasanaethau mwy gwledig, lle nad yw cynhwysedd yn broblem fawr
◆ Mwy o ddiogelwch (yn cynnwys CCTV a staff) ar drenau ac mewn gorsafoedd (ee: aelod o Heddlu Trafnidiaeth Prydain i'w leoli ar Linell y Gororau, gwella diogelwch mewn gorsafoedd yn Shotton, Penarlag, Yr Hob, Bwcle, Penyffordd, Caergwrle, Gwersyllt, Cefn-y-Bedd)
◆ Gwella mynediad i orsafoedd a threnau ar gyfer teithwyr anabl, yn cynnwys addasu uchder y platfform (ee: yng ngorsafoedd Aberdyfi, Tywyn a Dyffryn Ardudwy mae 16" o wahaniaeth yn yr uchder rhwng y platfform a'r trê)
◆ Gwella cyfleusterau ymgynffwrdd rhwng y rheilffordd a dulliau eraill o deithio
◆ Gwasanaethau arloesol (o bosib gyda cherbydau wedi'u haddasu'n arbennig) mewn safleoedd ac amseroedd addas er mwyn annog mwy o dwristiaid i deithio ar y rheilffyrdd, naill ai er mwyn cyrraedd pen eu taith neu ar gyfer gweithgareddau hamdden penodol; er enghraifft – cerdded, beicio neu fynd i ddigwyddiad penodol

Annex 1 – Schedule of Committee Papers

RIPS(2) 01-06 (p1)	Consultation Letter
RIPS(2) 02-06 (p1)	Arriva Trains Wales
RIPS(2) 02-06 (p2)	Network Rail
RIPS(2) 02-06 (p2a)	Network Rail – Briefing Background
RIPS(2) 02-06 (p3)	Transport Wales
RIPS(2) 02-06 (p4)	SEWTA - Moving People - Improving Rail (The Next Five Years) - July 2005
RIPS(2) 02-06 (p5)	SEWTA - Rail Strategy Study - Executive Summary - January 2006
RIPS(2) 02-06 (p6)	SEWTA - Rail Strategy Study - Draft Final Report - January 2006
RIPS(2) 02-06 (p7)	UK Department for Transport
RIPS(2) 03-06 (p1)	Transport Research Centre, University of Glamorgan
RIPS(2) 04-06 (p1)	TraCC
RIPS(2) 04-06 (p2)	SWWITCH
RIPS(2) 04-06 (p3)	Office of Rail Regulation
RIPS(2) 04-06 (p4)	TAITH Rail Strategy
RIPS(2) 04-06 (p4a)	TAITH - The Borderlands Rail Study Executive Summary

Annex 2 - Schedule of Organisations Consulted

Rhondda Cynon Taff County Borough Council
Neath Port Talbot Council
Flintshire County Council
Powys County Council
Brecon Beacons National Park
The Pembrokeshire Coast National Park Authority
Snowdonia National Park
Wales Tourist Board
Welsh Development Agency
Countryside Council for Wales
Commission for Integrated Transport
DPTAC
Institute of Welsh Affairs
National Union of Rail, Maritime and Transport Workers
ASLEF
TSSA
RoSPA
TUC Wales
PTI Cymru
Freight Transport Association
Association of Train Operating Companies
C/o Regional Development
Rail Passengers Council/Passenger Focus
Railfuture
Heart of Wales Line Travellers Association
Conwy Rail Forum
North Pembrokeshire Rail Forum
Campaign for the Protection of Rural Wales
Wales Environment Link
Friends of the Earth Cymru
Association of Transport Co-ordinating Officers
Disability Wales/Anabled Cymru
Heart of Wales Line Forum
Heart of Wales line Travellers Association
Shropshire and Mid Wales First
Chester & North Wales Rail users & Welsh Bus Users
Age Concern Cymru
Arriva Cymru Ltd
Arriva Trains Wales

Arriva Trains Wales
Central Trains
Chester & North Wales Rail Users' Association
Chester Area Rail Travellers' Federation
Chester/Shrewsbury Rail Partnership
Church Stretton & District Rail Users' Association
Commission for Racial Equality Wales
Craven Arms Rail Users' Association
Crewe & Shrewsbury Passengers' Association
Department for Transport
Disability Rights Commission
Disability Wales
EASTERN DOCKS FERRY TERMINAL
Equal Opportunities Commission
EWS
Freightliner
Great Western Trains Company Ltd
Heart of Wales Line Travellers's Association
Irish Ferries
Ludlow Rail Users' Group
Merched Y Wawr
Milford Haven Rail Passengers Association
National Assembly for Wales
National Federation of Women's Institutes-Wales
Network Rail
Network Rail
North Cheshire Rail Users' Group
Pembrokeshire Rail Travellers Association
Port of FISHGUARD
Port of Holyhead
Port of Mostyn
Port of Pembroke Dock
Port of Swansea
Railfuture (Midlands branch)
RNIB Cymru
RNID Cymru
RPCW
Shrewsbury-Aberystwyth Rail Passengers Assoc
Shrewsbury-Chester Rail Users' Association
Shrewsbury-Wolverhampton Rail Users' Association
Stena Line Limited

The Office of Rail Regulation
Townswomen's Guilds
Virgin Trains Customer Relations
Wales Council for Voluntary Action
Wales Pensioners
Wales Trades Union Congress
Wessex Trains
Wrexham to Birkenhead Rail Users Association
CBI Wales
Confederation of Passenger Transport (Wales)
Disabled Persons Transport Advisory Committee
Freight Transport Association
Friends of the Earth Cymru
Investment Delivery
National Union of Rail, Maritime and Transport Workers
Rail Passengers Council
Transport 2000
Wales Transport Research Centre
Welsh Transport Strategy Group
WLGA
Cardiff County Council
Carmarthenshire County Council
Ceredigion County Council
City and County of Swansea
Conwy County Borough Council
Denbighshire County Council
Flintshire County Council
Gwynedd County Council
Isle of Anglesey County Council
Merthyr Tydfil CBC
Monmouthshire County Council
Neath Port Talbot CBC
Newport City Council
Pembrokeshire County Council
Powys County Council
Rhondda Cynon Taff CBC
Torfaen County Council
Vale of Glamorgan Council
Wrexham CBC
Bus Users UK
SEWTA

SWWitch
TAITH
TraCC
Church Stretton & District Rail Users' Association
Commission for Racial Equality Wales
Craven Arms Rail Users' Association
Crewe & Shrewsbury Passengers' Association
Department for Transport
Disability Rights Commission
Disability Wales
Eastern Docks Ferry Terminal
Equal Opportunities Commission
EWS
Freightliner
Great Western Trains Company Ltd
Irish Ferries
Ludlow Rail Users' Group
Merched Y Wawr
Milford Haven Rail Passengers Association
National Assembly for Wales
National Federation of Women's Institutes-Wales
Network Rail
North Cheshire Rail Users' Group
Pembrokeshire Rail Travellers Association
Port of FISHGUARD
Port of Holyhead
Port of Mostyn
Port of Pembroke Dock
Port of Swansea
Railfuture (Midlands branch)
RNID Cymru
RPCW
Shrewsbury-Aberystwyth Rail Passengers Assoc
Shrewsbury-Chester Rail Users' Association
Shrewsbury-Wolverhampton Rail Users' Association
Stena Line Limited
The Office of Rail Regulation
Townswomen's Guilds
Virgin Trains Customer Relations
Wales Council for Voluntary Action
Wales Pensioners

Wales Trades Union Congress
Wessex Trains
Wrexham to Birkenhead Rail Users Association

